

T.C.

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

E. 2003/18919

K. 2003/18913

T. 10.11.2003

• İŞE İADE TALEBİ (İşverenin Aynı İşkolunda Birden Fazla İşyerinin Bulunması Halinde 30 İşçi Şartının Toplam İşçi Sayısına Göre Belirleneceği - İşverenin Fesih Tarihine Yakın Bir Tarihte Yeni İşçiler Almış Olmasının İstihdam Fazlası İddiasını Çürütmesi)

• İŞYERİNDE ASGARİ 30 İŞÇİ BULUNMASI ŞARTI (İşe İade İçin - İşverenin Aynı İşkolunda Birden Fazla İşyerinin Bulunması Halinde Toplam İşçi Sayısına Bakılacağı)

• HAKSIZ FESİH NEDENİYLE İŞE İADE TALEBİ (İşverenin Aynı İşkolunda Birden Fazla İşyerinin Bulunması Halinde 30 İşçi Şartının Toplam İşçi Sayısına Göre Belirleneceği - İşverenin Fesih Tarihine Yakın Bir Tarihte Yeni İşçiler Almış Olmasının İstihdam Fazlası İddiasını Çürütmesi)

4857/m.18,19,20/3

ÖZET : Davacı işçi, İş sözleşmesinin 09.07.2003 tarihinde geçerli bir neden olmadan feshedildiğini belirterek 4857 Sayılı İş Kanununun 19. ve devamı maddelerine göre feshin geçersizliğine, işe iadesine, işe başlatılmaması halinde 8 aylık ücret tutarında tazminata ve en çok dört aya kadar boшта geçen süreye ait ücret alacağına karar verilmesini talep etmiştir. Belirtmek gerekir ki, otuz ve daha fazla işçi çalıştıran işyerleri kavramının, işverenin aynı işkolunda birden fazla işyerinin bulunması halinde, bu işyerlerinde çalışan toplam işçi sayısına göre belirlenmesi gerekir. Dosyadaki bilgi ve belgelere göre; fesih tarihinde davalının henüz zarar etmediği, 2003 yılı ilk 6 ay karının önceki yıla göre azaldığı, bu azalmanın nedenlerinden birinin de kredi alacakların taksitlendirilmesi ve bir kısmından vazgeçilmesi olduğu, davalı işverenin istihdam fazlası personel olduğunu savunmasına karşı yönetim kurulunun fesih tarihine yakın tarihte alınan karar ile kendi bünyesindeki iştiraklerine personel alınmasına karar verildiği, davacının konumu gereği çalıştığı kadro ve yaptığı işte hizmetine ihtiyaç duyulduğu bu olgulara göre, feshin işletmenin, işyerini ve işin gereklerinden bir nedene dayanmadığı, davacının verimsizliğinin de ileri sürülmediği anlaşıldığından, feshin geçersizliği ve davacının işe iadesine karar verilmesi gerekir. Fesih nedeni, emekliliğe hak kazanma ve tazminatların ödenmiş olması karşısında işe başlatılmama halinde ödenecek tazminat 4 aylık ücret olarak belirlenmiştir.

DAVA : Davacı, feshin geçersizliğine ve işe iadesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, davayı reddetmiştir.

Hüküm süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : Davacı işçi, İş sözleşmesinin 09.07.2003 tarihinde geçerli bir neden olmadan feshedildiğini belirterek 4857 Sayılı İş Kanununun 19. ve devamı maddelerine göre feshin geçersizliğine, işe iadesine, işe başlatılmaması halinde 8 aylık ücret tutarında tazminata ve en çok dört aya kadar boşa geçen süreye ait ücret alacağına karar verilmesini talep etmiştir.

Mahkemece, fesih tarihinde emekliliğe hak kazanan ve bu gerekçe ile fesheden davalının; feshin işletmenin, işyerinin ve işin gereklerine dayandığı yönündeki savunmasına itibar edilmemiş, ancak davacının çalıştığı kooperatif müdürlüğünde çalışan işçi sayısının 30 kişiden az olduğu, davacının 4857 sayılı İş Kanununun 18/1 maddesi uyarınca iş güvencesinden yararlanamayacağı gerekçesi ile istek reddedilmiştir.

Belirtmek gerekir ki, otuz ve daha fazla işçi çalıştıran işyerleri kavramının 4857 sayılı İş Kanununun 18/4 maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerekir. Buna göre işverenin aynı işkolunda birden fazla işyerinin bulunması halinde, işyerinde çalışan işçi sayısı bu işyerlerinde çalışan toplam işçi sayısına göre belirlenmelidir. Davalı işverenin aynı işkolunda birden fazla işyerinin olduğu ve bu işyerlerinde çalışan işçilerin toplamının otuzdan fazla olduğu uyuşmazlık dışıdır. Mahkemece bu hukuki olgu gözden kaçırılarak istemin reddi hatalıdır.

Dosyadaki bilgi ve belgelere göre; fesih tarihinde davalının henüz zarar etmediği, 2003 yılı ilk 6 ay karının önceki yıla göre azaldığı, bu azalmanın nedenlerinden birinin de kredi alacakların taksitlendirilmesi ve bir kısmından vazgeçilmesi olduğu, davalı işverenin istihdam fazlası personel olduğunu savunmasına karşı yönetim kurulunun fesih tarihine yakın tarihte alınan karar ile kendi bünyesindeki iştiraklerine personel alınmasına karar verildiği, davacının konumu gereği çalıştığı kadro ve yaptığı işte hizmetine ihtiyaç duyulduğu bu olgulara göre, feshin işletmenin, işyerini ve işin gereklerinden bir nedene dayanmadığı davacının verimsizliğinin de ileri sürülmediği anlaşıldığından feshin geçersizliği ve davacının işe iadesine karar verilmesi gerekir.

Fesih nedeni, emekliliğe hak kazanma ve tazminatların ödenmiş olması karşısında işe başlatılmama halinde ödenecek tazminat 4 aylık ücret olarak belirlenmiştir.

Diğer taraftan feshin geçersizliğinin sonucu olarak, başvuru halinde ödenmesi gereken 4 aya kadar ücret alacağı da karar altına alınacaktır.

Açıklanan nedenlerle mahkemece istemin reddine dair verilen hükmün bozulmak suretiyle ortadan kaldırılması ve 4857 Sayılı İş Kanununun 20/3 maddesi uyarınca aşağıdaki şekilde karar verilmesi gerekmiştir.

SONUÇ : Yukarıda belirtilen gerekçeler ile.

1- Ankara 5.İş Mahkemesinin 3.10.2003 gün ve 2003/1497 Esas 1642 Sayılı kararının bozularak ORTADAN KALDIRILMASINA.

2- İşverence yapılan feshin GEÇERSİZLİĞİNE ve davacının İŞE İADESİNE,

3- Davacının yasal sürede başvurmasına rağmen, işverenin süresi içinde işe başlatılmaması halinde ödenmesi gereken tazminat miktarının işçinin dört aylık ücreti olarak belirlenmesine;
4- Davacının işe iade için işverene süresi içinde müracaatı halinde hak kazanılacak olan ve kararın kesinleşmesine kadar azami dört aylık ücretinin ve diğer haklarının davalıdan alınarak davacıya ödenmesine, işe başlatılma halinde bu alaktan ödenen ihbar ve kıdem tazminatının mahsubuna.

5- Davalı 1581 Sayılı Kanununun 19. maddesi uyarınca harçtan muaf olduğundan harç alınmasına yer olmadığına, peşin alınan dava harcının isteği halinde davacıya iadesine.

6- Davacı vekille temsil edildiğinden karar tarihinde yürürlükte olan tarifeye göre 200.000.000 TL. Vekalet ücretinin davalıdan alınıp davacıya verilmesine.

7- Davacının yaptığı 10.760.000 TL. masrafın davalıdan alınıp davacıya verilmesine,

8- Davacıdan peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgisine iadesine kesin olarak 10.11.2003 gününde oybirliğiyle karar verildi.